

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. vasario 13 d.*

„Įsisteigimo laisvė — Visuomenės sveikata — SESV 49 straipsnis — Vaistinės — Tinkamas gyventojų aprūpinimas vaistais — Licencija vykdyti veiklą — Vaistinių teritorinis pasiskirstymas — Iš esmės demografiniu kriterijumi pagrįstų apribojimų nustatymas — Minimalus atstumas tarp vaistinių“

Byloje C-367/12

dėl *Unabhängiger Verwaltungssenat des Landes Oberösterreich* (Austrija) 2012 m. liepos 24 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2012 m. rugpjūčio 1 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje, inicijuotoje

Susanne Sokoll-Seebacher,

dalyvaujant

Agnes Hemetsberger, perėmusiai Susanna Zehetner teises,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen, teisėjai M. Safjan, J. Malenovský (pranešėjas), A. Prechal, ir S. Rodin,

generalinis advokatas P. Mengozzi,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- S. Sokoll-Seebacher, atstovaujamos *Rechtsanwältin* E. Berchtold-Ostermann,
- A. Hemetsberger, atstovaujamos *Rechtsanwalt* C. Schneider,
- Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek, J. Vlácil ir T. Müller,
- Portugalijos vyriausybės, atstovaujamos L. Inez Fernandes ir A. P. Antunes,
- Europos Komisijos, atstovaujamos G. Braun ir I. Rogalski,

* Proceso kalba: vokiečių.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su SESV 49 straipsnio išaiškinimu ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 16 ir 47 straipsnių išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant S. Sokoll-Seebacher inicijuotą bylą dėl Pinsdorfo savivaldybėje, esančioje Aukštutinės Austrijos žemėje, įsteigtos naujos vaistinės.

Austrijos teisės aktai

- 3 Vaistinių įstatymo (*Apothekengesetz*), iš dalies pakeisto *BGBL*, 41/2006 paskelbtu įstatymu (toliau – *ApG*), 10 straipsnyje nustatyta:

„1. Leidimas įsteigti vaistinę suteikiamas, jeigu:

- 1) vaistinės įsisteigimo vietos savivaldybėje yra nuolat įsisteigęs gydytojas ir
- 2) yra poreikis įsteigti naują vaistinę.

2. Tokio poreikio nėra, jeigu:

- 1) prašymo suteikti leidimą pateikimo dieną planuojamos įsteigti vaistinės savivaldybės teritorijoje jau veikia gydytojo kabineto eksploatuojama vaistinė, o dviejų pagal sutartį su ligonių kasomis dirbančių gydytojų postus užėmę bendros praktikos gydytojai; arba
- 2) atstumas nuo planuojamos įsteigti naujos vaistinės iki artimiausios veikiančios vaistinės mažesnis nei 500 metrų; arba
- 3) įsteigus naują vaistinę kurios nors iš kaimynystėje esančių vaistinių dėl to vis dar aptarnautinų asmenų skaičius sumažėtų ir taptų mažesnis už 5 500.

3. Be to, tokio poreikio, kaip jis suprantamas pagal šio straipsnio 2 dalies 1 punktą nėra, jeigu prašymo suteikti leidimą pateikimo dieną planuojamos eksploatuoti vaistinės teritorijos savivaldybėje yra:

- 1) gydytojo kabineto eksploatuojama vaistinė ir
- 2) sutartis su ligonių kasomis sudariusių gydytojų grupės kabinetas <...>

<...>

4. Aptarnautini asmenys, kaip jie suprantami pagal šio straipsnio 2 dalies 3 punktą, yra iki 4 kilometrų spindulio palei kelio liniją skaičiuojamu atstumu nuo esamos vaistinės gyvenantys nuolatiniai gyventojai, kuriuos dėl vietos sąlygų ši vaistinė turės vis dar aptarnauti ir toliau.

5. Jei nuolatinių gyventojų skaičius nesiekia 5 500 asmenų, kaip nustatyta šio straipsnio 4 dalyje, tikrinant, ar yra poreikis įsteigti vaistinę, reikia atsižvelgti į asmenis, kurie šioje vietovėje savo vaistinės paslaugų poreikius tenkina dėl to, kad ten dirba, naudojasi paslaugomis arba transportu.

6. Išimties tvarka į šio straipsnio 2 dalies 2 punkte numatytą atstumą galima neatsižvelgti, jeigu dėl vietos ypatumų egzistuoja nuolatinis gyventojų interesas apsirūpinti vaistais.

7. Austrijos vaistininkų sąjunga atlieka ekspertizę ir įvertina poreikį įsteigti naują vaistinę vertina. <...>

<...>“

4. *ApG* 47 straipsnio 2 dalyje, susijusioje su „sustabdomuoju terminu“, numatyta:

„Rajono administracinės institucijos atmeta kandidato prašymą suteikti leidimą ir toliau procedūros nebetęsia, jei ankstesnis kito kandidato prašymas leisti steigti naują vaistinę toje pačioje vietoje buvo atmestas anksčiau nei prieš dvejus metus dėl Vaistinių įstatymo 10 straipsnyje vienos iš įtvirtintų sąlygų neįvykdymo ir ankstesniam sprendimui svarbios vietinės aplinkybės iš esmės nepasikeitė <...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

5. 2011 m. gruodžio 29 d. sprendimu, remdamasis tuo, kad nebuvo poreikio, kaip jis suprantama pagal *ApG* 10 straipsnį, Gmunden prefektas (*Bezirkshauptmann von Gmunden*) atmetė S. Sokoll-Seebacher prašymą suteikti leidimą Pinsdorfo savivaldybėje įsteigti vaistinę.

6. Šis sprendimas atmesti prašymą pagrįstas 2011 m. balandžio 12 d. Austrijos vaistininkų sąjungos ekspertizės ataskaita ir 2011 m. spalio 25 d. pateiktomis papildomomis šios ataskaitos pastabomis. Pagal šiuos dokumentus, įsteigus naują vaistinę šalia Pinsdorfo Altmünsterio savivaldybės teritorijoje esančios S. Zehetner vaistinės, potencialiai aptarnaujamų klientų skaičius taptų daug mažesnis už 5 500 asmenų, t. y. tik 1 513 asmenų.

7. Dėl šio sprendimo S. Sokoll-Seebacher padavė skundą ir nurodė, kad Austrijos vaistininkų sąjunga ekspertizės ataskaitos papildomosiose pastabose atsižvelgė į šiuo metu esančio tiesioginio susisieikimo kelius tarp kaimyninių Pinsdorfo ir Altmünsterio savivaldybių, kurių pagal Austrijos geležinkelių bendrovės infrastruktūros planą artimiausioje ateityje neliks. Tačiau, anot S. Sokoll-Seebacher, į šią aplinkybę turėjo būti atsižvelgta. Be to, reikėjo atsižvelgti į aplinkybę, kad S. Zehetner steigdama savo vaistinę puikiai suprato, kad jos aptarnaujamų asmenų skaičius niekada nesieks 5 500.

8. Tokiomis aplinkybėmis *Unabhängiger Verwaltungssenat des Landes Oberösterreich* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar iš Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 16 straipsnio kylančiam teisėtumo reikalavimui ir (arba) SESV 49 straipsnyje įtvirtintam skaidrumo reikalavimui prieštarauja nacionalinė nuostata, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamas *ApG* 10 straipsnio 2 dalies 3 punktas, pagal kurį įstatyme nereglamentuojami net pagrindiniai poreikio įsteigti naują vaistinę kriterijaus bruožai, o nustatyti šio kriterijaus turinio esminius elementus paliekama nacionalinių teismų praktikai, nes dėl to negalima atmesti galimybės, kad kai kurie ar net visi suinteresuoti nacionaliniai kandidatai įgys svarbų konkurencinį pranašumą, palyginti su kitų valstybių narių piliečiais?

2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, ar SESV 49 straipsniu draudžiama nacionalinė nuostata, kaip antai *ApG* 10 straipsnio 2 dalies 3 punktas, kuriame esminiam poreikio kriterijui nustatyta nekintama 5 500 gyventojų riba, ir įstatyme nenumatyta galimybė nukrypti nuo šios pagrindinės taisyklės, nes dėl to gali būti faktiškai (nedelsiant) neužtikrintas nuoseklus tikslo siekimas, kaip tai suprantama pagal [2010 m. birželio 1 d. Sprendimo *Blanco Pérez ir Chao Gómez* (C-570/07 ir C-571/07, Rink. p. I-4629) 98–101 punktus?

3. Jei į antrąją klausimą taip pat būtų atsakyta neigiamai, ar SESV 49 straipsniu ir (arba) Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu draudžiama nuostata, kaip antai *ApG* 10 straipsnio 2 dalies 3 punktas, iš kurios aukščiausiųjų nacionalinių teismų praktikoje dėl poreikio vertinimo kildinami papildomi detalesni kriterijai, pvz., paraiškos pateikimo pirmenybė laiko atžvilgiu, draudimas kitiems kandidatams teikti paraiškas, kol vyksta pateiktos paraiškos nagrinėjimas, paraiškos atmetimo atveju nustatytas draudimas dvejus metus teikti naujas paraiškas, kriterijai nustatant „nuolatinius gyventojus“ ir „atvykėlius“ ir atskiriant potencialius klientus, jei sutampa dviejų ar daugiau vaistinių 4 kilometrų veiklos teritorija, ir kt., nes dėl to paprastai nebeįmanoma aiškiai ir nuspėjamai taikyti šios nuostatos per tinkamą terminą ir (žr. minėto Sprendimo *Blanco Pérez ir Chao Gómez* 98–101 ir 114–125 punktus) galima konstatuoti jos netinkamumą, atsižvelgiant į būtinybę nuosekliai siekti tikslo, ir (arba) tinkamos farmacinės paslaugos faktinį neužtikrinimą ir (arba) tendenciją nevienodai vertinti nacionalinius kandidatus tarpusavyje arba palyginti su kitų valstybių narių kandidatais?“

Dėl priimtinumų

9. Pirmiausia S. Zehetner ir Austrijos vyriausybė ginčija tai, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą priimtinas, remdamosi tuo, kad pagrindinėse bylose nėra tarpvalstybinio elemento ir jis susijęs su visiškai vidaus situacija.
10. Šiuo atžvilgiu remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika primintina, kad nors tokie nacionalinės teisės aktai, kaip nagrinėjamieji pagrindinėse bylose, taikytini neišskiriant Austrijos piliečių ir kitų valstybių narių piliečių, pagal bendrą taisyklę gali būti priskiriami prie nuostatų, susijusių su ESV sutartyje garantuojamomis pagrindinėmis laisvėmis, tik jeigu jie taikytini situacijoms, susijusioms su valstybių narių tarpusavio prekyba, neatmestina, kad kitose valstybėse narėse nei Austrijos Respublika įsisteigę piliečiai buvo ar yra suinteresuoti eksploatuoti vaistines šioje valstybėje narėje (šiuo klausimu žr. 2013 m. gruodžio 5 d. Sprendimo *Venturini ir kt.*, C-159/12–C-161/12, 25 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
11. Taigi, nors iš prašymų priimti prejudicinį sprendimą, žinoma, matyti, kad ieškovė pagrindinėje byloje yra Austrijos pilietė ir kad pagrindinės bylos faktinės aplinkybės susijusios su įvykiais vienoje valstybėje narėje, t. y. Austrijos Respublikoje, vis dėlto pagrindinėje byloje nagrinėjami teisės aktai gali sukelti pasekmių, apimančių ne tik šią valstybę narę.
12. Be to, net esant visiškai vidaus situacijai, kaip antai nagrinėjamai pagrindinėje byloje, kai visos aplinkybės susijusios tik su viena valstybe nare, atsakymas vis dėlto gali būti naudingas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, ypač jei pagal nacionalinę teisę jis turi užtikrinti tokias pačias savo piliečio teises, kokios pagal Sąjungos teisę kiltų kitos valstybės narės piliečiui tokioje pačioje situacijoje (minėto Sprendimo *Venturini ir kt.* 28 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).
13. Vadinas, pirmasis prieštaravimas dėl priimtinumų atmestinas.
14. Antra, S. Zehetner, aiškiai nepateikdama prieštaravimo dėl priimtinumų, išreiškė abejonių dėl to, ar prašyme priimti prejudicinį sprendimą tinkamai paaiškinamas Sąjungos teisės ir pagrindinėje byloje taikytinos nacionalinės teisės nuostatų ryšys. Ji teigia, kad iš tikrųjų prašymą priimti prejudicinį sprendimą sunku suprasti, nes jame Austrijos pozityvioji teisė nurodyta tik labai bendrais bruožais.
15. Šiuo atžvilgiu, remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, primintina, kad atsižvelgiant į poreikį nacionaliniam teismui pateikti naudingą Sąjungos teisės išaiškinimą reikia, kad šis nacionalinis teismas apibrėžtų faktines ir teisines aplinkybes, kuriomis kyla jo užduodami klausimai, arba bent paaiškintų faktines prielaidas, kuriomis šie klausimai paremti (žr., be kita ko, 2005 m. vasario 17 d.

Sprendimo *Viacom Outdoor*, C-134/03, Rink. p. I-1167, 22 punktą; 2005 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *ABNA ir kt.*, C-453/03, C-11/04, C-12/04 ir C-194/04, Rink. p. I-10423, 45 punktą ir 2013 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, 20 punktą).

- 16 Teisingumo Teismas taip pat pabrėžė nacionalinio teismo nurodomų tikslų priežasčių, dėl kurių jis klausia apie Sąjungos teisės aiškinimą ir mano esant būtina Teisingumo Teismui pateikti prejudicinius klausimus, svarbą. Be to, Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, jog būtina, kad nacionalinis teismas pateiktų minimalius paaiškinimus dėl prašomų išaiškinti Bendrijos teisės nuostatų pasirinkimo priežasčių ir ryšio, kuris, jo manymu, egzistuoja tarp šių nuostatų ir byloje taikomų nacionalinės teisės aktų (žr., be kita ko, 2003 m. sausio 21 d. Sprendimo *Bacardi-Martini ir Cellier des Dauphins*, C-318/00, Rink. p. I-905, 43 punktą ir minėto Sprendimo *ABNA ir kt.* 46 punktą).
- 17 Šioje byloje sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindinės bylos faktinių aplinkybių išdėstymas ir taikytinos nacionalinės teisės aprašymas leido ieškovei pagrindinėje byloje ir valstybių narių vyriausybėms raštu pateikti pastabas dėl pateiktų klausimų. Be to, šiame sprendime nurodytos Bendrijos teisės nuostatos, kurias prašo išaiškinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, ir paaiškintas jų ryšys su pagrindinėje byloje taikytiniais nacionalinės teisės aktais.
- 18 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą reikia pripažinti priimtinu.

Dėl esmės

Dėl pirmojo ir antrojo klausimų

- 19 Pirmuoju ir antruoju klausimais, kurie nagrinėtini kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 16 ir (arba) 49 straipsniai aiškinti taip, kad pagal juos draudžiami nacionalinės teisės aktai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, nes, anot šio teismo, šiuose teisės aktuose nenustatyti pakankamai konkretūs poreikio aprūpinti vaistais patikrinimo siekiant įsteigti naują vaistinę kriterijai, ir, jeigu atsakymas neigiamas, ar šie teisės aktai draudžiami pagal šį SESV 49 straipsnį, konkrečiai kalbant, dėl nuoseklaus tikslo siekimo reikalavimo, nes juose kaip pagrindinis tokio poreikio buvimo patikrinimo kriterijus nustatytas nekintamas „vis dar aptarnautinų asmenų“ skaičius, nuo kurio negalima nukrypti.
- 20 Pirmiausia pažymėtina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja ne tik dėl su įsisteigimo laisve susijusio SESV 49 straipsnio, bet ir dėl Chartijos 16 straipsnio, įtvirtinančio laisvę užsiimti verslu.
- 21 Chartijos 16 straipsnyje nustatyta, kad „laisvė užsiimti verslu pripažįstama pagal Sąjungos teisę ir nacionalinius teisės aktus bei praktiką“. Tad siekiant nustatyti laisvės užsiimti verslu apimtį, šiame Chartijos straipsnyje daroma nuoroda, be kita ko, į Sąjungos teisę.
- 22 Šią nuorodą reikia suprasti taip, kad Chartijos 16 straipsnyje nurodomas, be kita ko, ir SESV 49 straipsnis, kuriuo garantuojama pagrindinės įsisteigimo laisvės įgyvendinimas.
- 23 Šiomis aplinkybėmis ir, atsižvelgiant į tai, kad pateikti klausimai susiję tik su įsisteigimo laisve, šioje byloje nagrinėtini nacionalinės teisės aktai vertintini atsižvelgiant tik į SESV 49 straipsnį.
- 24 Antra, reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką SESV 49 straipsnis aiškintinas taip, kad pagal jį nedraudžiama, kad valstybė narė nurodytų išankstinių leidimų naujiems sveikatos paslaugų teikėjams, kaip antai vaistinėms, nustatyti tvarką, jeigu ji reikalinga tam, kad užpildytų galimybės pasinaudoti ambulatorine priežiūra spragas ir išvengtų dvigubą darbą atliekančių struktūrų sukūrimo, siekiant užtikrinti, kad medicinos sąnaudos būtų dengiamos pagal gyventojų

poreikius visoje teritorijoje, atsižvelgiant į geografiškai izoliuotus ar kita prasme blogesnėje padėtyje esančius regionus (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Blanco Pérez ir Chao Gómez* 70 ir 71 punktus bei juose nurodytą teismo praktiką).

- 25 Be to, Teisingumo Teismas nusprendė, kad nacionalinės teisės aktai, įtvirtinantys tam tikrus leidimų naujoms vaistinėms steigti išdavimo kriterijus, iš esmės tinkami tikslui užtikrinti patikimą ir kokybišką gyventojų aprūpinimą vaistais pasiekti (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Blanco Pérez ir Chao Gómez* 94 punktą; 2010 m. gruodžio 17 d. Nutarties *Polisseni*, C-217/09, 25 punktą ir 2011 m. rugsėjo 29 d. Nutarties *Grisoli*, C-315/08, 31 punktą).
- 26 Teisingumo Teismas taip pat patvirtino, kad žmonių sveikata ir gyvybė tarp Sutartimi saugomų interesų užima svarbiausią vietą ir kad valstybės narės turi nuspręsti, kokio lygio visuomenės sveikatos apsaugą jos ketina suteikti ir kaip šį lygį pasiekti. Kadangi šis apsaugos lygis įvairiose valstybėse narėse gali skirtis, valstybėms narėms suteikiama diskrecija (minėto Sprendimo *Blanco Pérez ir Chao Gómez* 44 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).
- 27 Konkrečiau kalbant, iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad išankstinio administracijos leidimo tvarka negali pateisinti nacionalinių valdžios institucijų diskrecijos, dėl kurios Bendrijos nuostatos, susijusios su pagrindinėje byloje nagrinėjama pagrindine laisve, prarastų savo veiksmingumą. Be to, tam, kad išankstinio administracinio leidimo suteikimo tvarka būtų pateisinama, ji turi būti pagrįsta objektyviais, nediskriminaciniais ir iš anksto žinomais kriterijais, užtikrinančiais, kad nacionalinės valdžios institucijų diskrecija taip bus pakankamai apribota (2009 m. kovo 10 d. Sprendimo *Hartlauer*, C-169/07, Rink. p. I-1721, 64 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).
- 28 Pagrindinėje byloje pažymėtina, kad nagrinėjamuose nacionalinės teisės aktuose sprendimas išduoti leidimą steigti naują vaistinę siejamas su „poreikio“ buvimu, kuris, preziumuojama, yra, išskyrus, jeigu tai paneigia bent viena iš šiame teisės akte konkrečiai nurodytų aplinkybių.
- 29 Konkrečiau kalbant, pagal šį teisės aktą siekiant nustatyti, kad nėra poreikio įsteigti naują vaistinę, atsižvelgiama į sveikatos paslaugų teikėjų tam tikroje vietovėje skaičių prašymo pateikimo dieną, atstumą nuo arčiausiai veikiančios iki planuojamos steigti vaistinės ir veikiančių vaistinių „vis dar aptarnautinų asmenų“ skaičių. Šis skaičius nustatomas pagal spindulį nuo vietos, kurioje įsteigta veikianti vaistinė, ir apima pirmiausia visus nuolatinius tos taip apibrėžtos vietovės gyventojus, taip pat – papildomai – visus su šia vietove tam tikru būdu susijusius asmenis, kurie konkrečiai nurodyti šiame teisės akte.
- 30 Vieni iš šių kriterijų – kriterijai, susiję su sveikatos paslaugų teikėjų arba nuolatinių gyventojų įvairiose vietovėse skaičiais ar su atstumu tarp vaistinių – iš esmės yra objektyvūs duomenys, dėl kurių negalėtų kilti aiškinimo ar vertinimo problemų.
- 31 Tačiau kalbant apie asmenų, susijusių su tam tikra vietove, kriterijų, pažymėtina, kad dėl jo, žinoma, dvejonių galima ir neišvengti. Vis dėlto, pirma, šis kriterijus, nėra pagrindinis nustatant „vis dar aptarnautinų asmenų“ skaičių, nes jis yra tik papildomas, ir, antra, įvairios reikšmingos sąsajos apibrėžtos objektyviai ir jas galima patikrinti, be kita ko, pasitelkus statistinius duomenis.
- 32 Šiomis aplinkybėmis konstatuotina, kad nacionalinės teisės aktuose numatyti kriterijai, kaip nagrinėjamieji pagrindinėje byloje, yra pakankamai objektyvaus pobūdžio.
- 33 Be to, iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nematyti, jog siekiant nustatyti, kad nėra poreikio steigti naują vaistinę, be pagrindinėje byloje nagrinėjamame nacionalinės teisės akte tiesiogiai nurodytųjų, dar galėtų būti atsižvelgiama į kitus kriterijus.

- 34 Šiuo atžvilgiu pažymėtina, jog aplinkybė, kad *ApG* 10 straipsnio kriterijai buvo patikslinti nacionalinių teismų praktikoje, pati savaime negali būti kliūtis suinteresuotiesiems ūkio subjektams iš anksto su jais susipažinti.
- 35 Galiausiai, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo turimą bylos medžiagą, negalima konstatuoti, kad minėtame teisės akte įtvirtinti kriterijai galėtų būti pripažinti diskriminaciniais.
- 36 Šiuo atžvilgiu, be kita ko, pažymėtina, kad tokioje, kaip šio sprendimo 33 punkte nurodytoje, situacijoje poreikis steigti naują vaistinę preziuruojamas. Todėl įvairūs naują vaistinę steigti pageidaujantys kandidatai neprivalo įrodyti, kad toks poreikis egzistuoja konkrečiu atveju.
- 37 Todėl galutinis leidimo išdavimo procedūros sprendimas iš esmės nesusijęs su tuo, ar tik tam tikri kandidatai, nesvarbu, nagrinėjamos valstybės narės ar kitų valstybių narių piliečiai, prireikus turi tam tikros informacijos, galinčios įrodyti esant tokį poreikį, dėl ko jie atsidurtų privilegijuotoje padėtyje, palyginti su tokios informacijos neturinčiais konkurentais.
- 38 Darytina išvada, kad nacionalinės teisės aktas, kuris antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, turi būti pripažintas kaip pagrįstas objektyviais, iš anksto žinomais ir nediskriminaciniais kriterijais, kurie tinkamai ir pakankamai riboja nacionalinių kompetentingų institucijų šiuo atžvilgiu turimos diskrecijos įgyvendinimą.
- 39 Trečia, primintina, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką nacionalinės teisės aktais galima užtikrinti, kad nurodytas tikslas bus pasiektas, tik jeigu jais iš tiesų atitinkamas ketinimas siekti šio tikslo nuosekliai ir sistemškai (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Hartlauer* 55 punktą; 2009 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Apothekerkammer des Saarlandes ir kt.*, C-171/07 ir C-172/07, Rink. p. I-4171, 42 punktą; minėto Sprendimo *Blanco Pérez ir Chao Gómez* 94 punktą ir 2013 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Ottica New Line di Accardi Vincenzo*, C-539/11, 47 punktą).
- 40 Šiuo atžvilgiu galiausiai nacionalinis teismas, kuris vienintelis kompetentingas vertinti faktines pagrindinės bylos aplinkybes ir aiškinti nacionalinės teisės aktus, turi nustatyti, ar ir kiek šie aktai atitinka šiuos reikalavimus. Vis dėlto Teisingumo Teismas, kuris turi pateikti naudingą atsakymą nacionaliniam teismui, siekdamas padėti jam priimti sprendimą, yra kompetentingas pateikti gaires, grindžiamas pagrindinės bylos medžiaga bei rašytinėmis ir žodinėmis pastabomis, kurios jam buvo pateiktos (žr. minėto Sprendimo *Ottica New Line di Accardi Vincenzo* 48 ir 49 punktus bei jame nurodytą teismo praktiką).
- 41 Šiuo klausimu, primintina, kad nacionalinės teisės akte dėl naujų vaistinių steigimo nustatytas su demografiniu tankumu ir minimaliu atstumu tarp vaistinių susijusias sąlygas vienodai taikant visoje tam tikroje teritorijoje tam tikromis aplinkybėmis gali būti neužtikrinta tinkama farmacinių paslaugų prieiga vietovėse, kurioms būdingi kai kurie demografiniai ypatumai (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Blanco Pérez ir Chao Gómez* 96 punktą).
- 42 Dėl su demografiniu tankumu susijusių sąlygų Teisingumo Teismas konstatavo, kad dėl vienodo jų taikymo, nesant galimybės nuo jų nukrypti, galėtų susidaryti situacija, kada kai kuriose kaimo vietovėse, kur gyventojai paprastai būna išsisklaidę ir jų gyvena mažiau, tam tikri suinteresuotieji asmenys būtų pakankamai toli nuo vaistinės ir negalėtų tinkamai pasinaudoti farmacinėmis paslaugomis (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Blanco Pérez ir Chao Gómez* 97 punktą).
- 43 Kalbant apie pagrindinę bylą, pažymėtina, kad *ApG* 10 straipsnyje numatyta, kad poreikio, pateisinančio naujos vaistinės steigimą, nėra, jeigu įsteigus naują vaistinę kurios nors iš kaimynystėje esančių vaistinių „vis dar aptarnautinų asmenų“, t. y. iki 4 kilometrų spindulio palei kelio liniją skaičiuojamu atstumu nuo esamos vaistinės gyvenančių nuolatinių gyventojų, skaičius sumažėtų ir taptų mažesnis už 5 500.

Tačiau jei tokių gyventojų skaičius nesiekia 5 500 asmenų, kaip nustatyta šio straipsnio 4 dalyje, tikrinant, ar yra poreikis įsteigti vaistinę, reikia atsižvelgti į aptarnautinus asmenis, kurie šios vaistinės aptarnavimo vietovėje dirba, naudojami paslaugomis arba transportu (toliau – „atvykėliai“).

- 44 Siekiant pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui naudingą atsakymą, pabrėžtini šie du aspektai, kuriuos būtų galima išdėstyti taip.
- 45 Pirma, yra asmenų, gyvenančių už pagal kelius nustatomos 4 kilometrų spinduliu vietovės, kurioje veikia artimiausia vaistinė, ribų, todėl į juos kaip į nuolatinius gyventojus neatsižvelgiama nei aptarnaujamoje vietovėje, nei jokioje kitoje vietovėje. Į šiuos asmenis, žinoma, būtų galima atsižvelgti kaip į „atvykėlius“ vienoje ar keliose vietovėse, tačiau vis tiek jų galėjimas pasinaudoti farmacinėmis paslaugomis priklauso nuo aplinkybės, dėl kurios galimybė gauti tokias paslaugas nuolat ir nenutrūkstamai jiems iš esmės neužtikrinama, nes ji susijusi tik su tam tikroje vietovėje dirbamu darbu ar naudojimu transporto priemonėmis. Darytina išvada, kad tam tikriems asmenims, pavyzdžiui, gyvenantiems kaimo vietovėse, galimybė gauti vaistų gali būti užtikrinama netinkamai, nes nacionalinės teisės akte, kuris nagrinėjamas pagrindinėje byloje, nenumatytas didžiausias atstumas nuo asmens gyvenamosios vietos iki artimiausios vaistinės.
- 46 Tuo labiau tai taikytina pirmesniame punkte aptartų asmenų, tarp kurių yra laikinai ar ilgą laiką riboto judėjimo asmenų, kaip antai vyresnio amžiaus, neįgalūs asmenys ar ligoniai, grupei. Iš tikrųjų, pirma, dėl jų sveikatos būklės vaistus vartoti gali būti reikalaujama skubiai arba dažnai ir, antra, jų sąsajos su įvairiomis vietovėmis dėl jų sveikatos būklės yra silpnos, kartais jų išvis nelieta.
- 47 Antra, tuo atveju, kai naują vaistinę prašoma įsteigti vadovaujantis visų būsimos naujos vaistinės aptarnavimo vietovės gyventojų interesu už 4 kilometrų spindulio ribos, ją įsteigus veikiančių vaistinių aptarnavimo vietovių gyventojų skaičius, žinoma, sumažės, kartais net iki žemesnės nei 5 500 asmenų ribos, tačiau jie ir toliau bus vis dar aptarnautini asmenys. Tai ypač taikytina, kalbant apie kaimo vietoves, kur gyventojų tankumas nedidelis.
- 48 Tačiau atrodo, kad pagal nacionalinės teisės aktus tam, kad pateikus prašymą būtų galima gauti leidimą įsteigti naują vaistinę tokiomis sąlygomis, „atvykėlių“ skaičius turi būti pakankamas, kad kompensuotų atitinkamai dėl šios naujos vaistinės steigimo tam tikrose vietovėse sumažėjusį „vis dar aptarnautinų asmenų“ skaičių, tačiau tai patikrinti turėtų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Tad faktiškai sprendimas dėl tokio prašymo būtų susijęs ne su galimybės planuojamoje naujoje aptarnaujamoje vietovėje teikti farmacines paslaugas vertinimu, o su tuo, ar dėl šios naujos vaistinės įsteigimo tam tikrose vietovėse yra galimybė teikti paslaugas atvykėliams ir kokiam jų skaičiui.
- 49 Tačiau yra rizika, kad nutolusiose ir mažai „lankomose“ kaimo vietovėse „vis dar aptarnautinų asmenų“ skaičius nesieks griežtai nustatytos ribos, todėl bus pripažinta, kad poreikis įsteigti naują vaistinę nepakankamas.
- 50 Darytina išvada, kad taikant „vis dar aptarnautinų asmenų“ skaičiaus kriterijų yra rizika, jog nebus užtikrinta galimybė tinkamai ir vienodomis sąlygomis teikti farmacines paslaugas tam tikriems asmenims, gyvenantiems už veikiančių vaistinių aptarnaujamų vietovių ribų esančiose kaimo ir nutolusiuose regionuose; pirmiausia tai taikytina riboto judėjimo asmenims.
- 51 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmuosius du klausimus atsakyti taip: SESV 49 straipsnis, pirmiausia reikalavimas nuosekliai siekti užsibrėžto tikslo, turi būti aiškinamas taip, kad juo draudžiamas valstybės narės teisės aktas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuriame kaip pagrindinis poreikio aprūpinti vaistais patikrinimo siekiant įsteigti naują vaistinę kriterijus nustatytas nekintamas „vis dar aptarnautinų asmenų“ skaičius, jeigu nacionalinės kompetentingos institucijos negali nuo šio skaičiaus nukrypti, siekdamos atsižvelgti į geografinius vietovės ypatumus.

Dėl trečiojo klausimo

- 52 Atsižvelgiant į pirmųjų dviejų klausimų atsakymus, į trečiąjį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 53 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

SESV 49 straipsnis, pirmiausia reikalavimas nuosekliai siekti užsibrėžto tikslo, turi būti aiškinamas taip, kad juo draudžiamas valstybės narės teisės aktas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuriame kaip pagrindinis poreikio aprūpinti vaistais patikrinimo siekiant įsteigti naują vaistinę kriterijus nustatytas nekintamas „vis dar aptarnautinų asmenų“ skaičius, jeigu nacionalinės kompetentingos institucijos negali nuo šio skaičiaus nukrypti, siekdamos atsižvelgti į geografinius vietovės ypatumus.

Parašai.